

NISKASET

Niskasten sukuseuran
jäsenlehti 1 - 2021

Kohti sukuseuran juhlakokousta

Mennyt talvi oli eteläistä Suomea myöten runsasluminen, joten se antoi hyvät edellytykset hiihdon harrastukselle. Minun ”kilpai-lukausi” päättyi ennenaikaisesti. Helmikuun 25. päivä iski yhen äkin plantaarifaskiitti. Nukkumasta noustessa ei kärsinyt askelta ottaa. Netistä etsin oireisiin sopivaa diagnoosia, lääkäriin en mennyt, aloin vaivihkaa vaivaa parannella kotikonstein. Itsepintainen vaiva oli jalkapohjan jännekalvon tulehdus, repeämä tahi rappeuma. Minulla tietenkin se rappeuma.

Onneksi samoihin aikoihin aloitin kuvakirjan työstämisen, eikä näin ollen tullut ajankäyttöongelmia. Kolmestasadasta valokuvasta valitsin noin 150 ja kirjoittelin kirjan tekstit. Sitten tuli huhtikuun hallituksen kokouksen valmistelut. Häthätää kokouksen jälkeen oli kevään jäsenlehden kokoamisen aika. Nyt tätä kirjoittaessani jäsenlehti alkaa olla puikkarissa. Laiska töitään luettelee.

Niin kuin koira pissamalla merkkää oman teleleensä ja olonsa, ihmisellä on halu olla tärkeä ja merkittävä.

Luet tätä Puheenjohtaja palsta -kirjoitusta minun kirjoittamana viimeistä kertaa. Niin aika rientää: kolme vuotta hallituksen puheenjohtajana, johon Järvenpään kokouksessa pitkin hampain lupauhin, alkaa olla lopuillaan. Tavoitteenani ollut sukuseuran jäsenmäärän huomattava kasvattaminen ei ole toteutunut alkuunkaan. Niukin naukin jäsenmäärä on pysynyt samoissa lukemissa. Tulevia hankkeita varten tilille kerrytetyt varat nekin ovat olleet laskemaan päin. Jäsenlehteen pyydettyjä lukijoiden tarinoita, haastatteluja ym. - ei niitäkään ole tullut.

Hallitus hankki myyntiin sukuseuran omat adressit ja onnittelukortit. Toiveena on ollut, että jäsenet käyttäisivät seuran myyntituotteita. Vähän on kauppa käynyt!

Suurempi hanke nyt kevään aikana on ollut kymmenestä sukukokouksesta koottava kuvakirja. Se tulee painosta kesän aikana, ja on myynnissä Ylivieskan sukupäivillä.

Ylivieskassa on innokkaana jo vuosien ajan valmistauduttu 20 -vuotisjuhlakokoukseen Eero Niskasen ja Seppo Niskasen vetämänä. Sukuseurahan perustettiin juuri Ylivieskassa kaksikymmentäyksi vuotta sitten. Kiitokset jo tässä vaiheessa kaikille järjestelyissä mukanaoleville.

Jotta ylivieskalaisten vaivannäkö ei mene hukkaan, Niskasten on lähdeoikein joukolla heinäkuun lopussa juhlimaan kahdenkymmenen vuoden ikään ehtinyttä sukuseuraa, tapaamaan vuosien takaisia tuttuja, tunnistamaan Niskasia naamasta ja niskasta. Etenkin näin hiljaiselovuoden jälkeen tärkeää ovat kohtaamiset kasvoista kasvoihin. Ilman niitä elämämme olisi köyhää, yksitoikkoista ja väritöntä. Sukupäivien yksi keskeinen tarkoitus on tarjota mahdollisuus kohtaamiin; sukulaisten ja ystävien ja vähemmän tuttujen tapaamiseen, yhdessäoloon, yhteyksien luomiseen ja omien juurien etsimiseen. Tapaamisessa toteutuu myös yhteenkuuluvuus sekä yhteisöllisyys, jotka ovat ihmisen perustarpeita.

Toivotan hyvää kesää kaikille ja tapaamisiin!

Jouko Niskanen
Puheenjohtaja

HEIKKOJEN TURVA

Muutama vuosi sitten maailmaa järkytti eräs kuva. Se oli kuva Turkin rannikolla, meren rannalla kasvot alaspäin maanneesta pienestä pojasta. Hänellä oli päällään punainen t-paita ja jaloissa pol-vihousut ja pienissä jaloissa pienet lenkkarit. Poika, kuten veljensä ja äitinsä oli hukkunut Syyrian pakolaisia kuljettaneen veneen kaaduttua. ”Inhimillisyys huuhtoutui rantaan”, kirjoitettiin.

Meillä on erilaisia näkemyksiä pakolaisasioista, mutta tällaisen kuvan äärellä voi ihmisellä olla vain yksi mielipide. Ei ole oikein, että lapsi joutuu kärsimään aikuisten käymien sotien takia. Ja kuitenkin: juuri nytkin eri puolilla maailmaa kaikkein pienimmät ja heikoimmat ihmiset kärsivät pelon, väkivallan ja hyväksikäytön uhreina.

Myös Suomen lapset ovat kärsineet sotiemme aikana. Paljon lapsia kuoli pommituksissa ja jopa taisteluissa. Evakoistamme noin 200 000 oli lapsia. He menettivät kotinsa ja kotiseutunsa. Sodan seurauksena maahamme jäi 55 000 sotaorpoa. Lähes 80 000 lasta lähetettiin sotalapsina Ruotsiin ja muihin pohjois-maihin. Monet sukumme jäsenetkin ovat kuuluneet näihin ihmisiin.

Lasten osa ei ollut rauhan tultuaan helppo. Esimerkiksi sotaorvot joutuivat isän kaaduttua tekemään paljon aikuisten töitä. Eri syistä he elivät ainaudessa pelossa ja epävarmuudessa. Moni joutui lastenkotiin. Usein kovia kokeneita lapsia kiusattiin ja nimiteltiin koulussa.

Lapsen selviytymisessä ratkaisevaa on ollut, jos hänellä on ollut tukenaan edes yksi turvallinen aikuinen. Orvolle se on voinut olla vaikkapa naapurin täti tai setä tai opettaja. Toinen sodan ajan lapsen voiman lähde on ollut usko Jumalaan, Häneen, joka on valinnut sen, mikä maailmassa on heikkoa ja vähäpätöistä, saattaakseen voimakkaat ja arvostetut häpeään (1. Kor. 1:27-28). Raamatussa sanotaan, että Jumalan sanoma on salattu

viisailta ja ymmärtäväsiltä ja ilmoitettu pienille lapsille. (Mt 11:25). Muis-tamme, miten Vapahtajamme otti lapset syliinsä ja siunasi heidät.

Tänäänkin lapsi tarvitsee turvallisia aikuisia ja uskon antamaa turvaa. Vaikka me suomalaiset elämme rauhan ja hyvinvoinnin keskellä, monet lapset kärsivät myös täällä. Entistä enemmän lapsia otetaan huostaan. Monet lapset ovat yksinäisiä. Toisia kiusataan. Lapsissa ja nuorissa on maamme tulevaisuus. Mutta millainen se tulevaisuus on, jos Vapahtajamme sanoja mukaillen emme pidä huolta kaikkein vähäisimmistä?

Miten voisimme elää niin, ettei inhimillisyys huuhtoutuisi rantaan? Kun turvaamme Kristukseen, hän antaa elämäämme voimaa, niin että voisimme elää hänen seuraajinaan, myös turvallisina aikuisina kaikille lapsille – Jumalan kunniaksi ja isänmaamme parhaaksi.

Varapuheenjohtaja
Hannu Niskanen

KANSALLISEN VETERAANIPÄIVÄN JA KAATUNEITTEN PÄIVÄN MUISTOISSA

Veteraanipäivänä ja Kaatuneitten muistopäivänä vuonna 2021 Suomen liput olivat saloissa. Ne kertoivat jälleen minulle siitä, millaista oli omien vanhempieni kohtalo sodan jaloissa. Äitini **Saara Niskasen**, os. Korhonen, koti oli Viitasaaren Suovanlahden kylässä Mattilan talossa.

Hänellä oli kolme veljeä: **Mikko**, syntyi 1910, hän oli kolmen sodan veteraani, talvisodassa hevosmiehenä Kannaksella, jatkosodassa kiväärimiehenä ja vielä Lapinsodassa. Ei Mikosta tullut näiden kovien sotavuosien raskaiden kokemusten seurauksena jatkajaa kotitalalle. Hän koetti parhaansa mukaan sitä viljellä, vaikka varmaan hänen valmiutensa viittasivatkin aivan muualle. Pikemminkin hän oli todellisuudessa jonkinlainen taiteilija. Hän osallistui Suovanlahden kylän kulttuuririentoihin Myllytuvalle, joka on vieläkin olemassa turistinähtävyytenä. Muistan, kun olimme heinäpellolla ja minun tehtäväni oli vuolla heinäseipäisiin välitappeja. Siinä hommassa vuolin puukolla sormeeni suuren haavan. Mikko-enon neuvo oli: "Pissaa heti paikalla vuotavaan haavaan". Minä tietysti tottelin ja pissa kirveli kovasti sormessa. En muista, miten paljon tämä "lääkitseminen" auttoi, mutta arpi on muistona sormessa vieläkin. Ja lisäksi kotitila Mattila tuhoutui tulipalossa vuonna 1972. Viimeiset vuotensa hän oli Suolahden B-sairaalassa, jossa kuoli 1989 79-vuotiaana.

Veikko Johannes, syntyi 1922 ja kaatui 19-vuotiaana Säämäjärvellä Itä-Karjalassa 1941. Hänen hautansa on Viitasaaren sankarihaudassa. Ja kuin tässä ei olisi ollut vielä kylliksi yhden perheen sotakokemuksia, joutui kolmas pojista, **Ukko Erkki** vahingonlaukauksen uhriksi varusmiespalvelusta suorittaessaan Lappeenrannassa 9.10.1940. Sotilasteltassa vastapäätä pöydän ääressä istuneen alikersantin pistooli laukesi ja lävisti Ukko Erkin pään ja kuolema tuli heti. Ihmettelimme pitkään, miksi hänen hautansa on Viitasaaren sankarihau-

tojen ulkopuolella. Emme olleet saaneet äidiltämme selvää vastausta tähän. Asia oli perheellemme ilmiselvästi hyvin vaikea ymmärtää. Sota-arkistoon tehdyn tiedustelun mukaan saatiin yllä oleva tapauskertomus vastaukseksi.

SUOVANLAHDEN MÄNTYLÄNKYLÄN PIKKULAN NISKASET

Isäni **VILHO NISKANEN** syntyi Viitasaaren Suovanlahdessa Mäntylän kylän Pikkulassa 7.1. 1903. Äitini Saara ja isäni avioituivat vuonna 1937 ja he asettuivat asumaan Äänekoskelle. Isäni oli monessa mukana: Hän oli Äänekosken työväentalon vahtimestari, tehdastyöläinen, suutari, ulosottomies ja poliittisesti vireä. Hän kirjoitti kotimme vieraskirjaan mielenkiintoisella tavalla kuolemaansa saakka maailman ja perheemme merkittäviä tapahtumia. Isäni merkitsi muistiin hänelle tärkeitä ystävätapaamisiaan. Lainaus vieraskirjasta: "Oli taasen henkinen tiukka yhteenotto pyöreän pöydän ääressä. Jaakko ja Emil Karhunen sekä Toivo Kovanen ehkä tiukemmin pistelivät toisiaan sanan säilällä. Talon emäntä oli järjestänyt jälleen erinomaisen tarjoilun. Hän vaikuttaa edelleen erinomaiselta pikajuoksijalta, kuten hopealusikatkin todistavat. 11.2.1948 Sakari Linkola, Emil Elo, Kalle Lipsanen, Jaakko Penttinen, Emil Karhunen, Toivo Kovanen".

Isäni kuoli 12.8.1951 Äänekoskella. Jäin orvoksi 8-vuotiaana kolmen siskoni kanssa.

Isäni perhe, ei sekään säilynyt sodan kurimukselta. Hänen veljistään **Paavo Evert** kaatui jo talvisodassa. Hän oli syntynyt 1911. toinen veljeksistä oli **Väinö Aukusti** syntynyt 7.1.1906 Viitasaarella. Hän kaatui Präässä 11.9. 1941 ajomiehenä. Hänet haudattiin väliaikaisesti Käsnäselän hautausmaahan ja lopullisesti Viitasaaren sankarihautausmaahan.

Olen osallistunut jokaiseen Niskasten sukuseuran sukutapaamiseen kaikkina 20 vuoden aikana, joten kokouspaikkakuntien sankarihaudat ovat tulleet kunniakäynneillä tutuksi. Jokaisella sukukokouspaikkakunnalla olemmehan laskeneet sankarihaudoille seppeleen ja kiitollisina muistaneet sukumme sankareita. Itselleni on tullut aina Niskasten suvun kaatuneitten haudat tutuiksi!

Niilo Niskanen

Nurmes

Sukuseuran kunniakäynti Juankosken sankarihaudoilla vuonna 2006.

Sotkamolainen taiteilija Irja Juntunen

Irja Juntunen maalasi neljäkymmentä vuotta sitten Ämmänsaaren kirkon alttaritauluun kaikki lapsensa, hänen ystävänsä pojan sekä pienen down-lapsen.

Ämmänsaaren kirkon alttaritaulu Lapsen evankeliumi.

Kun **Irja Juntunen**, taitelijanimi Pääskyranta, syntyi 27.2.1944 Kajaanissa, oli sota ja kaupunkia pommitettiin. Hänen kotinsa oli Suomussalmen Jumaliskylällä. Kotitalalta oli 10 kilometriä linnuntietä Venäjän rajalle. Partisaanit tappoivat naapureita ihan läheltä, kävivätpä joskus salaa heidän saunassaankin.

Irjan isä oli temperamenttinen ja vahva. Saadesaan sydänkohtauksen Herättäjäjuhilla Sotkamossa vuonna 1971 hän lauloi täysillä virttä ambulanssiin kannettaessa. Lujaa tekoa oli myös Irjan **Matilda**-mummi, os. Niskanen, joka souti 23 kertaa tervaa Jumaliskylästä Ouluun. Polioon sairastunut **Kalle**-ukki piti perää. Matkaa tuli lähes 300 kilometriä yhteen suuntaan.

- Meillä lapsuuden kotona jumalanpalvelukset kuunneltiin radiosta joka sunnuntai, koska kirkkoon oli pitkä matka. Samoin iltahartaudet. Minua

siunattiin jo lapsena käsien päälle panemisella. Meidän kotonamme kuunnellaan aina aamuhartaus ja jumalanpalvelukset, ellen ole itse siellä laulamassa.

Irjasta tuli opettaja ja taiteilija

Irja opiskeli opettajaksi Tornion seminaaris-sa. Kuvaamataidossa hän oli niin lahjakas, että sai stipendin Ateneumiin. Opiskeluista Ateneumissa ei kuitenkaan tullut mitään, sillä perhe oli kasvanut ja hän odotti jo kolmatta lastaan.

Vaikka Ateneum jäi käymättä, Irjan taide vakuutti. Hän sai opetushallitukselta eriva-pauden opettaa kuvaamataidetta Sotkamon keskikoulussa ja lukiossa. Useita taidekurssejakin hän on pitänyt sekä opettanut kansalaisopistossa. Hänet on palkittu useita kertoja taiteellisista ansioistaan. Hänellä on ollut useita taidenäyttelyitä ulkomailla.

Elämäni suuret surut

Ensimmäinen iso suru tuli Irjan elämään hänen ekaluokkalaisen poikansa tapaturman seurauksena. Jyrki putosi kiipeillessään ja löi päänsä, eivätkä lääkärit uskoneet äidin vakuutteluja isosta vahingosta, vaan sanoivat sen olevan vain lasten kop-suja, joita sattuu aina. Ampulanssikoneen tultua Helsingistä hakemaan Jyrkiä hoitoon kaikki oli jo myöhäistä. Hän kuoli matkalla aivoverenvuotoon.

- Jyrki oli erityisen lahjakas lapsi. Hän oppi luke-maan neljävuotiaana, ja hänellä oli absoluuttinen sävelkorva. Kun Jyrki kuuli radiosta laulun, hän juoksi pianon ääreen ja soitti sävelmän. Hän osasi piirtää perspektiivin, mikä on aikuisellekin vaikeaa.

- Lapset surivat niin, etteivät leikkineet vuoteen. Rakensimme lumilinnan, mutta eivät he siellä viihtyneet.

20 vuotta sitten tuli toinen suuri suru. Irjan lah-jakas Virpi-tytär kuoli raskaiden vaiheiden kautta. Kahdeksan vuotta myöhemmin kuoli iloinen Mat-leena yllättäen nukkuen. Sydän pysähtyi.

- Suru on hyvin suuri kipu. Minua auttoi rukous. Jokainen käy surutyössä oman tiensä ja jokainen menee surunsa läpi yksin.

Alttaritaulussa elämä ja kuolema

Ämmänsaaren kirkko Suomussalmella oli ollut vailla alttaritaulua kymmenkunta vuotta. Eräiden vaiheiden kautta kirkkovaltuusto antoi alttaritau-lun maalaamistehtävän Irja Juntuselle. Taiteilija sai vapaat kädet toteuttaa itseään.

Taulussa ovat kaikki hänen viisi lastansa, joista elossa ovat enää Mari ja Meriliisa. Lapset olivat malleina vuoden kestäneen maalausurakan aika-na.

Alttaritaulua maalatessaan Irja Juntunen oli me-nettänyt Jyrkin, joka kulkee teoksessa ristintietä valoon, kohti Jumalaa. Taustalla on Kiantajärvi, Suomussalmen sydän ja keuhkot. Tauluun tuli Ir-jan lasten lisäksi hänen ystävänsä poika sekä pieni down-tyttö **Sanna**. Meriliisa on taulussa valkoisis-sa vaatteissa ja kukkia hiuksissaan. Virpi-tytär on vihreässä mekossaan. Matleena on kyykyssä hau-taamassa lintua pojan kanssa. Vanhin tytär Mari on taulussa suojelusenkeli. Taulun seitsemäs lapsi Sanna-tyttönen sinisessä mekossaan on istumas-sa.

Alttaritaulu on harvinainen siksi, että siinä on vain lapsia. Sen nimi on Lasten evankeliumi ja se valmistui YK:n Lasten vuonna 1979.

- Maalatessani laulan aina mielessäni. Se on ru-kousta, ja silloin tunnen olevani kokonainen.

Työelämän ja maalaamisen ohella Irjan rakkaa-na harrastuksena on ollut myös kuorolaulu. Sot-kamon Kamarikuorossa Irja on laulanut vuodesta 1978 lähtien. Kuoro on tehnyt lukuisia esiintymis-matkoja ympäri Eurooppaa.

Lähde: ASKEL-lehti

Kamarikuorossa olen laulanut 70-luvulta asti.

NISKALAN TILA PIELAVEDELLÄ

Niskasten suku on asuttanut tunnetun historian aikana useampia Niskala-nimisiä tiloja. Tämän artikkelin aiheena on se Niskala, jonka vanhin asuinpaikka oli Pielaveden nykyisen seurakuntakeskuksen paikalla ja jonka rekisterinnumero oli ennen isojakoa Pielavesi n:o 2. Tila oli olemassa jo 1600-luvulla, ja se siirtyi Matti Niskasen haltuun 1700-luvun alussa. Tilan asuinpaikan ympärille muodostettiin isojaossa uusi rekisterinnumero Pielavesi n:o 5, samalla kun Niskalan torpista perustettiin uudistila Pielavesi n:o 6. Molemmista uudistiloista ostettiin sittemmin osia Pielaveden kirkkoherran pappilaa varten. Niskalan tilan maille syntyi isojaon jälkeen myös Lehdon tila, joka pysyi Niskasten suvun omistuksessa vuoteen 1862 asti. Lepikon torppa perustettiin tämän Lehdon tilan maille viimeistään 1860-luvulla.

Lammassalon ja Rytkölänrannan Niskalat

Kauko Pirinen on laatinut Savon historian osaan II:1 yhteenvedon Savon sukunimistä 1500-luvulla. Pirisen luettelon mukaan sukunimeä Niskanen ei esiintynyt Savon alueella vielä 1500-luvulla, mutta Rautalammin pitäjän suvuissa nimi mainitaan säännöllisesti tarkastelujakson 1560–1606 aikana, vanhassa muodossaan Niskainen.

Tauno Räisänen kertoo Pielaveden ja Keitelelen historian osassa I, että ensimmäiset maininnat Pielaveden Niskasista ovat 1500-luvun puolivälin papinveroluettelossa, jotka mainitsevat Pielaveden Lammassalossa vuonna 1557 asuneen Lauri Niskasen ja 1561 asuneen Tahvo Niskasen. Räisänenkään ei ole löytänyt Niskasia mistään muualta koko Savosta, mutta Pohjois-Hämeen uudisasukkaiden joukossa heitä oli Rautalammin lisäksi myös Pihtiputaalla 1564.

Vuoden 1571 hopeaveroluettelon mukaan Lammassalon talo oli koko Tavinsalmen pitäjän eli Pohjois-Savon varakkain Kuopion kirkkoherran jälkeen, sillä talon silloista isäntää Antti Niskasta

verotettiin yhteensä 258 markan suuruudesta irtaimistosta. Tätä tilaa tarkoitettiin myös siinä vuonna 1683 laaditussa Pielaveden kappelin perustamiskirjelmässä, jossa tulevan kappelin asukkaita kuvattiin sanoin ”Niskalan ääressä ja sen ympäristössä asuvat lisalmen pitäjän talonpojat”. Kappelin ensimmäinen rukoushuone lienee rakennettu tämän Niskalan talon yhteyteen.

Pielaveden ensimmäinen kappalainen asettui asumaan Niskalan tilalle (Lammassalo n:o 1), jonka rekisterinnumero muuttui isojaossa 4:ksi ja jonka nimeksi tuli vuonna 1905 Anttila. Tämän Niskalan maille rakentuivat sittemmin kappalaisen pappila, kirkko ja hautausmaa.

Tämä Pielaveden ensimmäisen kirkon paikalla ollut Niskala ei kuitenkaan ole sama tila kuin tässä selvityksessä tutkittavana oleva mantereen puoleinen Niskala. Kun Pielavedestä muodostui itsenäinen seurakunta ja sinne tarvittiin kappalaispappilan lisäksi myös kirkkoherran pappila, tämä päätettiin 1800-luvun alussa perustaa mantereen puolella olevan toisen Niskalan tilan (Pielavesi n:o 5) paikalle. Tämä Niskala kuului vuoden 1794 isojaossa Rytkölänrannan jakokuntaan ja oli silloin Matti Niskasen omistuksessa. Tilan jakamisesta ja myöhemmistä omistajista kerrotaan lähemmin alla luvussa 7.

Seurakunta osti osan tästä Niskalasta kirkkoherran pappilaa varten toimitusvouti G.A. Stenfeldtiltä ja talollinen Matti Snelliltä tammikuussa 1821, ja Niskalan tilalla pidettiin talonkatselmus 12.8.1823. Siinä pappilan rakennusten parhaimmaksi paikaksi havaittiin Niskalan entinen asuintontti lähellä Pielaveden itärantaa, ja entisistä rakennuksista hyväksyttiin paikoilleen jääviksi pirtti, riihi, akanahuone ja pienemmät aitat, jotka rihti lukuunottamatta oli siirrettävä uudelle tontille.

Niskalan tilan alkuperäinen talonpaikka on tämän kaupan jälkeen eli viimeisten 200 vuoden ajan ollut siis seurakunnan hallussa, ja paikalla on

nykyisin Pielaveden seurakuntakeskus. Niskalan tieltä vuonna 1815 rakennetusta pirtistä tuli pappilan väentupa, joka on laajennusten, korjausten ja siirtämisten jälkeen edelleen olemassa Pielaveden kotiseutumuseona.

Niskalan tilaan kuului vuoden 1867 mittausten mukaan yhteensä 1027 hehtaaria maata, ja kun päärakennus ja muita maa-alueita oli erotettu siitä kirkkoherran pappilaa varten, lisalmen apulaismies Oskar Studd osti 17.12. ja 18.12.1862 pävyillä kauppakirjoilla jäljelle jääneet maat niiden siihenastisilta puolikasomistajilta Maria Hänniseltä ja Matti Jääskeläiseltä sekä Heikki ja Matti Niskaselta, molempien tilanpuolikkaiden hinnan ollessa erikseen 800 hopearuplaa. Tähän Jäännös-Niskalaan sisältyi Lehdon tilan asuinpaikka, jonka mailla Lepikon torppa sijaitsi.

Virallinen maanjakotoimitus Pappilan, Niskalan ja Pajuksen tilojen välillä suoritettiin vasta 1860-luvulla, kun Studdin ja seurakunnan omistukset ero-

tettiin toisistaan ja merkittiin karttaan. Pappilaan otettiin siis osia myös Pielavesi 6:sta eli Pajuksen tilasta, joka oli alun perin perustettu isojaossa Niskalan torppien paikalle. Pappilasta muodostettiin tila Pielavesi n:o 1, jonka rekisterinnumero muutettiin edelleen vuonna 1943 muotoon Pielavesi n:o 16. Tästä historiasta johtuen vanhan Niskalan tilan maita on nykyisissä kartoissa usean eri rekisterinumeron alueella.

Niskasten sukua asui vuoden 1664 maantarkastuksen aikaan sekä Lammassalossa että Rytkölänrannalla. Lammassalosta merkittiin kirjoihin kolme tilaa, joiden omistajat olivat lisä Paavonpoika Niskanen, Antti Antinpoika Niskanen ja Juho Antinpoika Niskanen. Nämä kolme tilaa olivat muodostuneet Lammassalon vanhimmasta Niskalasta.

Artikkeli Terho Asikaisen tutkimuksesta Niskalan tila Pielavedellä.

Hallituksen kevätkokous pidettiin 26.4. Ylivieskan kirkon tiloissa. Kokouksessa mukana oli kirjatyöryhmästä Irma ja Niilo Niskanen sekä sukupäivien juhlatomikunnasta Seppo Niskanen. Kuvassa edessä Niskasets vas. Seppo, Markku, Eero ja Jouko. Takana vas. Irma, Niilo, Antti ja Hannu.

Kuvakirja Niskasten kymmenestä sukukokouksesta valmistuu alkukesällä ja on myynnissä Ylivieskan sukupäivillä.

ON RIEMU, KUN SAAN TULLA... SUKUJUHLILLE YLIVIESKAN KIRKKOON

Ylivieskan uusi kirkko vihittiin käyttöön pääsiäisenä 2021.

Viisi vuotta sitten tuhopolton seurauksena entinen kirkko tuhoutui. Nyt tuhkasta nousi uusi kirkko. Koronan takia yleisö ei voinut osallistua juhlaan, vaan yleisradio televisioi juhlamessun. Näin ilouutinen levisi ympäri maailmaa.

Ylivieskan uuden kirkon pääsuunnittelija on Kimmo Lintula. Kirkkosalin penkit ovat saarnia ja katon säleikkö koivua.

Alttarilla saadaan polvistua ylivieskalaisen Tuomo Hautamäen tekemän puisen ristin eteen.

Vanhasta kirkosta on itäpäädyssä muistona kirkonkellot. Kirkkosalin ainoa ulko-ikkuna on kattoikkuna yli 20 metrin korkeudessa.

Rakentamisessa kulmakivinä ovat olleet paikallisuus, ekologisuus, kestävyys ja huolettavuus. Kotikirkon rakentajien edustaja Mikko Karto kokee olonsa liikuttuneeksi. Ylivieskalaisia on viimeiset viisi vuotta laajasti yhdistänyt Anna-Maija Raittilan virsi: "Hyvyyden voiman ihmeelliseen suojaan, olemme kaikki hiljaa kätkeyt...".

Kirkon alttaritekstiilit ovat Silja van der Meerin

toteuttamaa kevyttä, hieman pellavaa muistuttavaa raakasilkkiä. Kuviot elämänpuu, kyyhkynen, orjantappurakruunu on kirjailtu käsin, tuloksena valoon yhdistyvä elävä pinta. Tekstiilien tarkoitus on lieventää viiden vuoden takaista surua kirkkopaloista. Lohduttaa, sekä luoda toivoa ja iloa myös näin korona pandemian aikana.

Toimintaympäristö kirkon sisällä on kotoisa: aula on kuin olohuone, kerhohuone, moderni keittiö, ruokailuun mahtuu 150 henkilöä, kirkkosaliin 400 henkilöä. Eli uusi kirkko taipuu moniin tarpeisiin.

On riemu kun saan tulla...

Niskasten 20-vuotissukujuhlille Ylivieskaan.

Sukujuhlien kokoontumispaikka on pääasiassa Raudaskylän opisto. Juhlajumalanpalvelus on sunnuntaina tässä uudessa kauniissa kirkossa. Messun jälkeen on seppeleen laskeminen ja kunniakäynti kirkon vieressä oleville sankarihaudoille. Siellä kohtaamme monia sukulaisia, jotka ovat antaneet suurimman lahjan meille jatkaa Isänmaamme rakentamista ja välittää tietoa lapsillemme ja lastenlapsille.

Irma ja Niilo Niskanen, Nurmes

*Ylivieskan
pääsiäisenä
vihitty
uusi kirkko.*

TOIVO EINARI NISKANEN - MITÄ SINNIKKÄIN YRITTÄJÄ

Automiehen poika Erkki J. Niskanen kertoo Toivo-isän yrittäjäydestä, hänen ahkeruudestaan ja sinnikkyydestään. Hänen isänsä mm. korjasi armeijan sodissa romuiksi ajamia kuorma-autoja korvauksetta. Työnantaja hänestä tuli, kun hän palkkasi autonkuljettajia ja apumiehiä hankkimiinsa kuorma-autoihin. "Siihen aikaan työnantajia nimiteltiin halventavilla nimityksillä kuten verenimijöiksi, rosvoiksi tai sortajiksi. Ääni on muuttunut kellossa. Yrittäjäkin on alettu arvostaa, ovathan pienyrittäjät huomattavia työllistäjiä".

Isäni oli aloittanut taksiautoilijana T-Ford-merkillä autolla. Suomessa T-Ford oli noussut suureen myyntimenestykseen v. 1926. Muutamat niistä oli rekisteröity ammattiliikenteeseen.

Ainoa runsaasti ajoja tarjonnut reitti vei liikenteen alkuaikoina kesäisin aamulla klo 3 ja 5 välillä Karjalankoskelle, josta laivalla ihmiset ja kauppojen tavarat kuljetettiin. Isäni kertoi, että kun hänen silmänsä olivat aamuyöstä väkisin alkaneet painua kiinni, niin hän kerran oli asetellut pystyyn silmien luomien väliin tulitikun pätkiä, muttei se auttanut. Piti väkisin tien laidassa autossa torkahtaa, että jaksoi ajaa auton kotiin.

Ennen sotia ostetut ja sodan käyneet autot aiheuttivat yrittäjälle hirveästi kaikenlaista ylimääräistä työtä ja harmia, kun kaikesta oli puutetta ja piti keksiä kaikenlaisia korvikkeita mm. varaosien tilalle. Yrittäjän työpäivän pituus venähti pitkälle yöntunneille, kun vanha kalusto piti saada aamulla tienpäälle.

Ensimmäiset kuorma-autot olivat vähän käytettyjä. Ensimmäinen oli Chevrolet vm. 1936, toinen Chevrolet vm. -32. Sodan alkaessa autot määrättiin armeijankäyttöön.

*Chevroletin kyydissä
n. 30 kuutiota halkoja*

Kun sodat oli saatu sodituksi, tuli vihdoinkin ilmoitus, että Letukka vm. -36 on pois haettavissa tavarasemalta Kuopiosta. Isäni meni autoaan hakemaan ja lähti jäätietä ajamaan kohti Muuruvettä. Autopa tekikin tenän lähellä jäätien päättymistä eikä vaihteita löytynyt enää kuin yksi. Kuski oli kuitenkin asiantuntija eikä jäänyt avuttomana jälle. Tuli tieto myös Letukka vm. -32 saapumisesta Kuopion tavarasemalle. Auto oli purettu, runko, hytti ja muut isohkot osat kaikki irti toisistaan. Pienehköt osat oli laitettu puulaatikoihin. Yrittäjältä oli saatu ajokuntoiset kuorma-autot vuosiksi armeijankäyttöön ja palautettu romut omistajalle, jotta pääsee yrittämisen alkuun.

Vuonna 1947 alkoi todellinen uusi aika puutavaran kuljetusmarkkinoilla. Metsäyhtiöissä alkoivat yleisesti pohtia puiden uittamisesta luopumista ja kuljetusten siirtämistä pyörien päälle. Oli karstittava työvaiheita vähemmäksi. Uittossa oli suuri puiden järvien pohjaan painumisesta aiheutuva hukkaprocentti. Rantojen purkupaikoilla oli pohjaan hukkuneita tukkeja vierivieressä. Tiedän tapauksen, jossa ahkera mies keräsi talonsa hirret joen pohjasta.

Toivo-isän ura kesti 51 työntäyteistä vuotta.

KOKOUSKUTSU

Niskasten sukuseura ry:n jäsenet kutsutaan yhdistyksen sääntömääräiseen vuosikokoukseen lauantaina 31.7.2021 klo 16 Raudaskylän Opistolle, Opiston tie 4-6 Ylivieska.

Kokouksessa käsitellään vuosikokoukselle kuuluvat asiat.

Mikäli seuran jäsen haluaa saada jonkin asian vuosikokouksen käsiteltäväksi, on hänen siitä kirjallisesti ilmoitettava hallitukselle kuukautta ennen sukukokousta, os. Jouko Niskanen Peltokatu 5 88600 SOTKAMO.

Sukukokouksessa jokaisella edellisen vuoden jäsenmaksunsa maksaneella varsinaisella jäsenellä, ainais- ja kunniajäsenellä sekä yhteisöjäsenellä on äänioikeus.

*Tervetuloa vuosikokoukseen!
Niskasten sukuseura ry.
Hallitus*

Sukuseuran 20-vuotisjuhla järjestetään Ylivieskassa 31.7-1.8.2021

**Niskasten sukuseuran 20-vuotisjuhla järjestetään Ylivieskassa 31.7-1.8.2021.
Sukupäivien teemana on yrittäjyys ja kädentaidot Niskasten suvussa.**

Yrittäjyys ja kädentaidot ovat kulkeneet Niskasen suvussa vuosisatojen ajan. 1500-luvulla uudisraivaaja-Niskaset tekivät pellot käsityönä ja 1700-luvulla toimittiin jo kauppamiehinä. 1900-luvulla Niskaset ovat osaltaan vaikuttaneet maailman muuttumiseen. Niskaset ovat olleet mukana kehittämässä Suomen hyvinvointia yhteiskunnallisina vaikuttajina, teollisuudessa, kaupassa, palveluissa ja maanviljelyksessä, yrittäjinä sekä työntekijöinä.

Uudisraivaajajenkeä on tarvittu 1500-luvulta aina tähän päivään saakka ja tarvitaan edelleenkin. Se on tulevaisuudennäkemyksiä, kiinnostusta, innostusta, rohkeutta tarttua uusiin asioihin sekä uskoa halutun päämäärän saavuttamiseen. Se on myös paneutumista asioihin, ahkeruutta, sitoutumista, sitkeyttä, peräänantamattomuutta ja yhteistyökykyä.

Sukupäivien ohjelma on sukupäivien teeman mukainen. 20-vuotisjuhlan juhlapuhujaksi on lupautunut elinkeinoministeri Juha Lintilä. Sunnuntain juhlaohjelmassa saarnaa kenttäpiispa emeritus Hannu Niskanen.

Lämpimästi tervetuloa Niskasten sukuseuran 20-vuotisjuhlaan!

*Järjestelytoimikunnan puolesta
Eero Niskanen*

Sukuseuran 20-vuotisjuhlapäivien ohjelma 31.7-1.8.2021

Perjantai 30.7.2021

20.00 Iltapala majoittujille, Raudaskylän kristillinen opisto.

Lauantai 31.7.2021

9.00 Ilmoittautuminen ja aamukahvi, Raudaskylän kristillinen opisto.
10.00 Sukupäivien avaus, sukuseuran pj. Jouko Niskanen.
Niskasten kädentaidot ja yrittäjyys, historia, Eero Niskanen.
Musiikkiesitys
Niskasten kädentaidot ja yrittäjyys, nykypäivä.
• yrittäjän puheenvuoro*
• koottu videoesitys yrityksistä*
12.00-13.00 Lounas
13.00 Näyttely: 'Niskasten yrittäjyys ja kädentaidot'*
15.00 Kädentaitajan tai yrittäjän puheenvuoro*
15.30 Kahvit
16.00 Sukuseuran vuosikokous
(erillinen ohjelma, kutsu tässä lehdessä)
17.30 Päivällinen
19.00-21.00 Iltaohjelma ja iltapala*

Sunnuntai 1.8.2021

8.30 Aamupala majoittujille ja ilmoittautuneille.
10.00 Juhlaohjelmien palvelus Ylivieskan uudessa kirkossa, saarnaajana kenttäpiispa emeritus Hannu Niskanen.
11.30 Seppeleen lasku sankarihaudalla.
12.00 Juhlaruokailu, paikka, Raudaskylän kristillinen opisto.
13.00 Sukujuhla, Raudaskylän kristillinen opisto.
• juhlapuhujana elinkeinoministeri Juha Lintilä.
16.00 Juhlakahvit

*Esiintyjät valitaan ilmoittautuneista.
Muutokset ohjelmaan ovat mahdollisia.

Hinnat

Ohjelmamaksu aikuiset 10 euroa. Kaikki maksut maksetaan opistolle.

Majoitushinnat asuntoloihin:

Asuntola 2 hh	pe-su 61,00	la-su 31,00
Asuntola 1 hh	pe-su 89,00	la-su 46,00
Lapsi 3-12 v	pe-su 54,00	la-su 29,00
Lisäpeti	pe-su 50,00	la-su 25,00

Korho 2-3 hh	pe-su 79,00	la-su 45,00
Lapsi 3-12 v	pe-su 72,00	la-su 42,00

Majoitushinnat sisältävät aamupalan ja liinavaatteet.
Launtaina sauna ilman eri maksua.

Ruokailupaketti 55,00 aikuiset
Ruokailupaketti 28,00 lapset 3-12 v

Yksittäin myytävät ruokailut

Lauantai	tulokahvi	6,00	Sunnuntai	lounas	15,00
	lounas	10,00		juhlakahvi	6,00
	päiväkahvi	5,00			
	päivällinen	10,00			
	iltapala	6,00			

Aamupala kuuluu majoituksen hintaan. Erikseen ostettuna 6 euroa/henkilö.

Ilmoittautuminen Ylivieskan sukupäiville
www.rko.fi/niskaset/

Ilmoittautua voi myös www.niskaset.info

Tiedustelut:

Satu Myllykangas puh. 050 4619 554 • satu.myllykangas@rko.fi
Seppo Niskanen puh. 40 0177 696 • seppo.niskanen@optiala.com

Ilmoittautujan tiedot

Tähdellä merkityt kentät ovat pakollisia

*Sukunimi	*Etunimi	*Kutsumani...
*Syntymäaika		
Valitse ryhmäksi vst_kurssit		*Äidinkieli
*Ryhmä	Opiskelijalaji	

Yhteystiedot

*Katuosoite	*Postinumero	*Kotikunta
*Sähköposti...	*Matkapuh...	

Laskutustiedot

Muuta huomiotavaa

Taustatiedot

Tieto tarvitaan Opetushallituksen tekemää tilastointia varten.

*Pohjakoulu...	*Päätoimise...

Majoitus ja muut tiedot

☐ Tarvitsen majoituspaikan opistolta

Majoituksen aloitus...

Majoituksen päättymispäivä

☐ Tilaan perjantain iltapalan hintaan 6 €

Asuntola 2hh, asuntola 1hh, korho 2-3hh, jokin muu, mikä

Huonekaverini

*Ruokailenko opistolla ja mahdollinen erityisruokavalio

Lisätietoja

Tietojen käsittely oppilaitoksessa

☐ Tietojen luovutuslupa
koulutustiedotukseen

☐ Tietojen luovutuslupa markkinointitarkoituksiin

HAEMME ESIINTYJIÄ SUKUPÄIVILLE PÄIVIEN TEEMAAN LIITTYEN

Sukupäivien teemana on Niskasten yrittäjäys ja kädentaidot.

Oletko kiinnostunut tai tunnetko yrittäjän, kädentaitajan tai urheilijan, joka voisi olla kiinnostunut

- tekemään 5 min. videoesityksen yrityksestäsi
- pitämään 15 min. puheenvuoron sukuhaarasi kädentaidoista ja yrittämisestä
- pitämään työnäytöksen kädentaidoistasi
- tuomaan töitäsi näyttelyyn
- lähettämään lehtileikkeitä töistäsi/yrityksestäsi näyttelyyn?

Ilmoittautumiset 10.6.2021 mennessä sekä lisätiedot: martta.leskela@gmail.com

Mikäli halukkaita esiintyjä tulee enemmän kuin ohjelmaan voidaan sisällyttää, saamme arvokasta tietoa sukuseuralle ja voimme hyödyntää aiheita myöhemmin. Haemme esiintyjä myös lauantai-illan vapaaohjelmaan. Mikäli olet halukas esiintymään, ilmoit-
taudu sähköpostitse 30.6.2021 mennessä: martta.leskela@gmail.com.

Sukupäivät 31.7.-1.8.2021 Ylivieskassa

Sukukokousten sarja alkoi Sotkamosta v. 1994. Sen jälkeen kokoonnuimme Siilinjärvellä, Torniossa, Ylivieskassa, Viitasaarella, Juankoskella, Lapinlahdella, Sotkamossa, Haapajärvellä ja Järvenpäässä. Nyt ympyrä sulkeutuu ja tänä vuonna kokoonnumme taas Ylivieskassa 31.7.-1.8.2021 Raudaskylän opistolla.

Sähköinen vai paperinen jäsenlehti?

Sukukokouksessa tehdyn kyselyn perusteella suurelle osalle jäsenistöstämme riittäisi sähköinen jäsenlehti. Näin säästäisimme paino- ja postituskuluissa. Nyt voit ilmoittaa halukkuutesi tällaiseen moderniin tiedottamiseen, osoite: rekisteri.niskanen@kolumbus.fi

Lähetämme jäsenlehden sähköisesti vain halukkuutensa ilmoittaneille, muille tiedote tulee jatkossakin paperiversiona postinkantajan tuomana.

Jäsenmaksut

Jos sinulla on sukuseuran jäsenmaksu 15 euroa maksamatta tältä vuodelta, voit maksaa sen;

Niskasten sukuseura ry, tili: FI10 1037 3500 0194 18

Merkitse viitenumeroksi aikaisempi jäsennumerosi tai sen puuttuessa henkilötunnuksesi.

Joulukuussa lähetetään ensi vuoden maksulomakkeet.

Uudet jäsenet

Ellet vielä ole sukuseuran rekisteröityneenä jäsenenä, voit liittyä seuran jäseneksi kotisivuilla

www.niskaset.info olevalla lomakkeella tai postittamalla oheisen jäsentietokortin tiedot osoitteeseen:

Antti Niskanen Näättatie 16 A, 00800 Helsinki

Niskasten sukuseura ry

JÄSENTIETOKORTTI

Etunimi _____ Sukunimi _____

Syntymäaika _____ Syntymäpaikka _____

Omaa sukua _____ Sukuhaara _____

Lähiosoite _____

Postinumero _____ Postitoimipaikka _____

Puhelin _____ Sähköposti _____

☐ Haluan jäsenlehden sähköisenä

www.niskaset.info

Myyntituotteita

1. Lippis Niskasten logolla

- vahvaa harjattua puuvillatavillia
- etuosa vahvistettu
- sandwich lippa jossa koristeraita
- tarrakiinnitys

Hinnat: yksittäin ostettuna **lippis 15,-** ja **kassi 6,-**
yhdessä ostettuna **lippis ja kassi 20,-**

Tilaukset: Tuulikki Saarinen puh. **050 552 1022**, s-posti tuulie.saarinen@gmail.com

Toimitus: -postissa, jolloin tilaaja maksaa postimaksun
-sopimuksen mukaan voi noutaa tai toimitus erikseen sovitulla tavalla

2. Kassi Niskasten logolla

- koko 46x46x17 lyhyillä kädensijoilla
- laadukas, kestävä ja pestävä
- kierrätettävää laminoitua nonvovenia

Hallituksen toimesta tilattiin jäsenten omaan käyttöön

LÄMMIN OSANOTTO-adresseja sekä ONNITTELUKORTTEJA.

Kortteja toimitetaan 5 kpl nipuissa 15 €

Adresseja yksittäin 12 €/kpl + postimaksu

Tilaukset: jouko43niskanen@gmail.com

044 5144 143

Sukuseuran hallitus 2018-2021

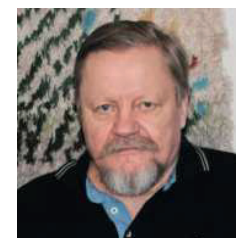
Puheenjohtaja / rahastonhoitaja
Jouko Niskanen, Sotkamo
044-5144 143
jouko43niskanen@gmail.com

Sihteeri
Markku Niskanen, Seinäjoki
040-5963 528
markun45@gmail.com

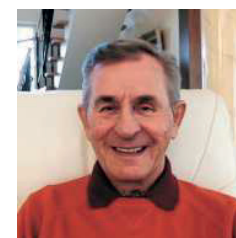
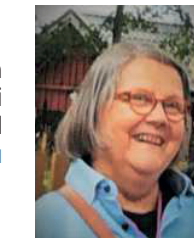
Varapuheenjohtaja
Hannu Niskanen, Helsinki
045-8092 900
hannukk.niskanen@gmail.com

Jäsen
Varpu Taanila, Helsinki
050-5003 701
varpu.taanila@kotiposti.net

Jäsenrekisterin hoitaja
Antti Niskanen, Helsinki
040-5000 561
rekisteri.niskanen@kolumbus.fi

Jäsen
Sirkku-Marja Salakari, Kirkkonummi
050-3371 291
sirkku-marja.salakari@elisanet.fi

Jäsen
Eero Niskanen, Pyhäsalmi
0400-681 845
eeroniskanen09@gmail.com

Elokuvan suurmies Mikko Niskanen läheisten silmin

Idea yhdestä lehtijutusta kasvoi kirjaksi, joka menee syvälle elokuvaohjaajan mielenmaisemaan. Vuonna 2019 Mikko Niskasen syntymästä tuli kuluneeksi 90 vuotta. Marjo Steffanssonin tallentamat tarinat koottiin kansiin ja julkaistiin Muistoissa Mikko - tapahtumassa Konginkankaalla. Samaan kirkkoon, jossa Niskanen oli kuvannut kohtauksia elokuviinsa, kerääntyi toistasataa kiinnostunutta kuulemaan ja kunnioittamaan elässään paikallisten suosiosta sivuun jäänyttä taiteilijaa.

Lisätiedot ja kirjatilaukset: Marjo Steffansson, marjo@aksa.fi, p. +358 40 841 2945

SUKUSTANDAARI

Sukuseuran pöytästandaarin

heraldinen selitys: "Valkoisella kankaalla musta kärrynpyörä, jonka keskellä punainen tapuli, ovi, luukkua tupsut keltaiset. Kärrynpyörä kuvaa ajanratasta, sukupolvien kiertokulkua sekä entisajan kulkuvälinettä. Tapuli kuvaa suvun ikäikaista asuinpaikkaa Pielavedellä".

Tilaa lahjaksi, muistoesineeksi tai juhlapöydän arvokkaaksi koristeeksi suvun tunnus pöytästandaari. Hinta 30 euroa + postitus 8,10 e. Tilaukset: 044-5144143 tai niskjo@hotmail.com

Erkki Niskasen ja Reijo Niskasen kirjoista tuotto menee kokonaan sukuseuran hyväksi.

Kirjojen kappalehinta on 5 euroa + postituskulut.

Tilaukset: Jouko Niskanen puh. 044 5144143 tai niskjo@hotmail.com

NISKASET

Lehden toimitus: Hannu Niskanen • Irma Niskanen

Jouko Niskanen • jouko43niskanen@gmail.com

Kannen kuva: Jouko Niskanen

Nina Ternon veistos Havukka-ahon ajattelijä

Painos: 400 kpl

Taitto ja paino: Yrityslahja / FinGroup Oy